

Herättäjä-Yhdistys ry
PL 21, 62101 Lapua
Puh. 0400 805 904
hy@h-y.fi
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

sunnuntai 6.7.2025
päätösseurat klo 13.30
Tapio Koivukari

Kalliit matkaystävät

Kysyin tuttavaltani, körttipapilta, että mitäs siellä juhlilla kannattaisi puhua. Hän sanoi, että puhu iankaikkisuudesta. Niin kuin Eleniuksen Jaska sanoi vanhana, että useammin olisi pitänyt puhua iankaikkisuudesta.

Ei tuttavani vähän pyytänytkään. Iankaikkisuuden edessä tuntee kosmisen vilun värähdyksen, mutta sitten rauhoittuu. Ei sinun käy sen pahemmin kuin muidenkaan. Luota häneen, joka on. Ihmetellään yhdessä.

Ja toisaalta suostutaan yhdessä ikävöimään ja ihmettelemään, toisaalta, jos kristillisestä uskosta puhutaan, Elämän Herra kutsuu meitä seuraamaan itseään.

Tämä on toisaalta nöyryyttä ja ihmettelyä kaikkeuden arvoituksen edessä, toisaalta mukaan lähtemistä. Ei Jeesuskaan pitänyt Matteukselle ensin luentoa maailmankaikkeuden ja ikuisuuden olemuksesta, vaan sanoi vain: Seuraa sinä minua.

Vanhemmiten tulee yhä ilmeisemmäksi se, että maanpäällinen elämämme on hyvin rajallinen ja katoaa kuin yksikesäinen kukka. Kuten virressä 616 lauletaan:

Puhtaana niityn kukka
mullasta kohoaa,
se täyteen väriloistoon
aamulla aukeaa.

Vaan hetkessä se sammuu
ja vaipuu varsi sen.
Näin kukoistaa ja kuihtuu
täällä myös ihminen.

Ja sitten:

Kuolema utterana
kohottaa viikatteen,
se kaataa nuoren oraan
ja sadon kypsyneen.

Tämä virsi on islantilaisen Hallgrímur Péturssonin käsialaa. Hänen elämästään haluaisin nyt pikkuisen kertoa. Hallgrímur syntyi Pohjois-Islannissa vuonna 1614. Hän oli vaikutusvaltaista sukua, hänen isänsä oli tuomiokirkon suntio ja hänet lähetettiin Tanskaan sepänoppiin. Vuosia myöhemmin islantilainen teologi ja kirkonmies Brynjólfur kulki Kööpenhaminan kadulla ja kuuli sepän pajasta ankaraa riitelyä. Hän kuuli, että mestarilleen vastaava sepänsälli oli paitsi islantilainen, myös hallitsi teologisen sanaston ja vaihtelevat kielikuvat poikkeuksellisen hyvin ja otti nuoren miehen puhutteluun. Kysyi, että kiinnostaisiko teoreettisemmat opinnot.

Näin tapahtui ja Hallgrímur oli jo pappisseminaarissa viimeisellä luokalla, kun hän sai erikoistehtävän. Kymmenkunta vuotta aikaisemmin algerialaiset merirosvot olivat kaapanneet yli 300 ihmistä Etelä-Islannista ja vieneet orjuuteen Algeriaan. Myöhemmin 50 ihmistä saatiin lunastettua takaisin ja Hallgrímurin tehtävä oli pitää näille islamin maailmasta paluulunastetuille kristinuskon kertauskurssi. Opetus meni muuten hyvin mutta hän sekaantui oppilaaseensa, itseään vanhempaan kalastajanrouvaan Guðríðuriin ja tästä oli seurauksena raskauden tila.

Hallgrímur erotettiin seminaarista ja hänet palautettiin muiden Algerian-lunastettujen kanssa Islantiin. Guðríður synnytti tytön, jonka nimeksi tuli Steinunn.

Brynjólfurista, Hallgrímurin alkuun auttaneesta kirkonmiehestä oli tällä välin tullut Etelä-Islannin piispa ja hän päätti vihkiä Hallgrímurin ja Guðríðurin avioliittoon ja Hallgrímurin papiksi. Virka oli pienessä kirkossa kivisen niemen kärjessä, hän oli riidoissa paikallisten viranomaisten kanssa ja pahimmaksi iskuksi koitui, että pieni Steinunn-tytär kuoli vain muutaman vuoden ikäisenä. Murheen murtama isä kaiversi tyttärensä nimen hautakiveen, joka on säilynyt meidän päiviimme asti. Kohta tämän jälkeen Hallgrímur sai siirron Hvalfjörðurin vuonon rannalle, vehreämpiin maisemiin. Täällä hän kirjoitti virren ”kuoleman arvaamattomasta ajankohdasta”, eli Puhtaana niityn kukka. Ja siinä voimme kuulla isän surua. Kuolema voi tulla koska tahansa, ja korjaa nuoren tai vanhan, ylhäisen ja alhaisen yhtä lailla. Mutta virrentekijä turvaa evankeliumin sanomaan:

Vaan tiedän että Jeesus
nyt elää taivaassa
on hänen kaikki valta
ja hän on voittaja

Hän kuolemankin voitti
kun kuoli ristillään
Hän minut kurjan auttaa
ikuiseen elämään.

Hvalfjörðurissa Hallgrímur sepitti paljon runoja, hänen suurimmaksi työkseen jäi Kärsimysvirsinä tunnettu kokoelma: viisikymmentä virttä Jeesuksen kärsimystiestä. Niitä on luettu paastonaikana, virsi päivässä, laskiaisesta alkaen. Ja virret päättyvät suljetulle haudalle, suruun, ihmetykseen. Kärsimyksen todellisuus jää voimaan, se on tapahtunut, se ei ole ylösnousemuksen valmistelua.

Herättäjä-Yhdistys ry
PL 21, 62101 Lapua
Puh. 0400 805 904
hy@h-y.fi
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

Ylösnousemus, koittaessaan, on täysin yllätyksellinen, Jumalan pelastusteon murtautuminen esille tässä maailmassa.

Minusta on merkillepantavaa, että 1600-luvulla joku loi Islannissa, Euroopan luoteisimmassa nurkassa, kaukana kivellä, jotain, joka on täysin samassa tahdissa tekoaikansa eurooppalaisen kulttuurin kanssa, Bachin ja Händelin aikalaisena. Mutta loi sillä mahdollisuudella ja välineellä joka hänellä oli käytössään, eli kielellä. Kärsimysvirret luetaan paikallisessa Yleisradiossa edelleenkin paastonaikana, virsi kerrallaan. Reykjavíkin suurin kirkko on nimeltään Hallgrímurin kirkko.

Hallgrímur itse palveli seurakuntaansa aikansa, vain yksi poika hänen lapsistaan varttui aikuiseksi ja perusti itse perheen. Ja lopulta hän itse sairastui spitaaliin, joutui eroamaan virasta ja kuoli muutaman vuoden sairastettuaan. Hänen elämänsä ei ollut helppo, kaikkea muuta. Mutta sanat ja muisto elävät.

Hän tiesi myös, että kaikki on loppujen lopuksi ”suuremmas kädes.”